

ГРОДЗЕНСКИ УНИВЕРСИТЕТ

ГАЗЕТА КАЛЕКТЫВУ ГРОДЗЕНСКАГА ДЗЯРЖАЙНАГА УНИВЕРСИТЕТА
ИМЯ Я. КУПАЛЫ

№ 5 (222) 1 красавіка 1995 года, субота

На Вучоным Савеце

На пасяджэнні Вучонага Савета, якое адбылося 32 сакавіка, абмяркоўваліся наступныя пытанні.

Першым пунктам раскладу дня было вылучэнне кандыдатаў на атрыманне прэміі імя Іосіфа Бабеля ў галіне дакладных навук. Гэтая доларавая прэмія (1000 англійскіх долараў), а таксама круіз па Аўгустоўскаму каналу прысуджаны Пятру Маляўке за паэму «Што значыць восьмы дзень вясны», надрукаваную ў апошнім нумары газеты «Гродзенскі ўніверсітэт».

Таксама размяркоўваліся пецёўкі на Гавайскія востравы, востраў Тасманія і ў Папуа (Новую Гвінею). Праезд да чыгуначнага вакзала за кошт універсітэта. Ад вакзала да месца адпачынку, а таксама пражыванне і харчаванне за ўласны кошт. Вакол пецёвак узнік ажыятаж, таму было вырашана, каб нікому не было крыўдна, раздзяліць усе тры пецёўкі паміж усімі супрацоўнікамі. Вынік атрымаўся наступны: кожнаму супрацоўніку давядзецца адпачыць на міжнародным курорце 28 хвілін, уключаючы ў гэты час таксама і дарогу.

Вучоны Савет накіраваў у парадку абмена вопытам у Трынідад Табага вучэбна-метадычны аддзел у поўным складзе на чале з загадчыкам аддзелу Т.А. Бадзюковай. Выезд намераны на 1 красавіка.

Навіны рэктарата

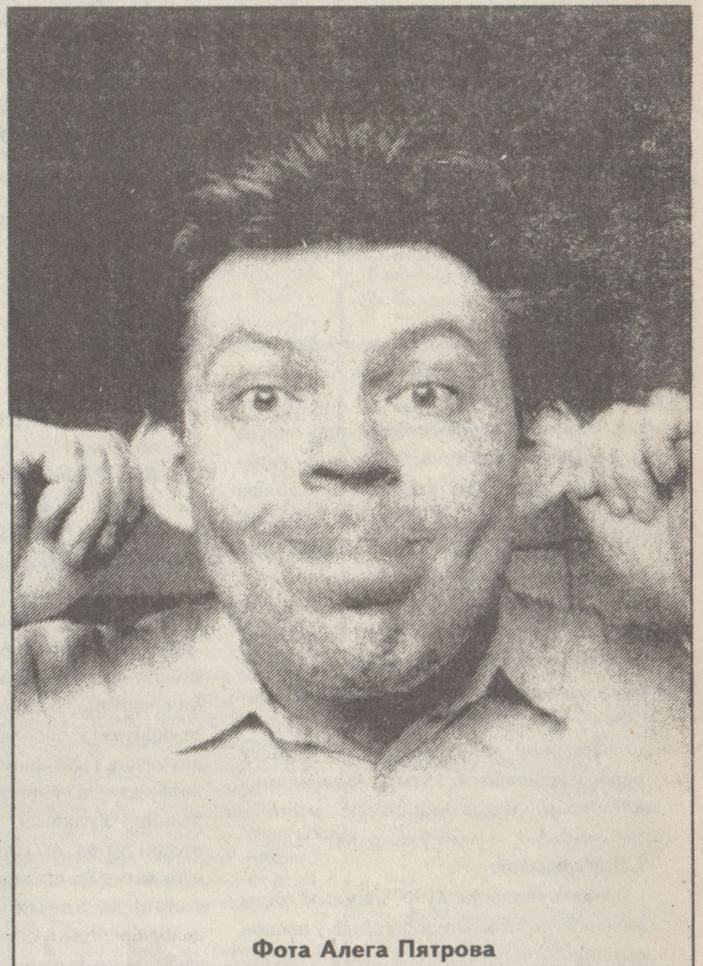
На пазачарговым пасяджэнні рэктарата 30 лютага было прынята рашэнне размеркаваць дадаткова выдзеленыя 50 кватэр, каб не было лішняга ажыятажу, паміж удзельнікамі Айчыннай вайны 1812 года. Дарэчы, ужо ўрадавана 75 заяў у прафкам на атрыманне гэтых кватэр. Да заяў былі прыкладзены адпаведныя даведкі.

На гэтым жа пасяджэнні было вырашана аплочваць рамонт абутку тым супрацоўнікам і студэнтам, якія ў час «пік» вымушаны ісці на працу пешшу.

Новыя набойкі на боты будуць выдзяляцца па спісах. Спісы патрэбна здаваць у прафкам.

Дзяржаўныя экзамены на фізіка-тэхнічным факультэце пераносіцца з 13 на 3 красавіка. За даведкамі звяртайцеся ў дэканат.

У сувязі з недахопам туалетаў агульнага карыстання прапанавана выкарыстоўваць у гэтай якасці шафы ва аўдыторыях, замест туалетнай паперы можна карыстацца фіранкамі. Пэўны вопыт гэтага ў нашым універсітэце ўжо набыты.

Фота Алега Пятрова

ЭКСПРЭС-ИНФАРМАЦИЯ

© Нядаўна Гродзенскі гарвыканкам прыняў рашэнне аб тым, каб убраць з плошчы Леніна статуі аднаіменнага правадыра міравога пралетарыяту. Бронзавы манумент у якасці каларовага металу будзе прададзены ў Польшчу, а на выручаныя грошы айцы горада плануець правесці шэраг мерапрыемстваў па святкаванню Дня працы. З пытаннем аб тым, што станецца з пастаментам ад помніка, наш карэспандэнт звярнуўся да адной са службовых асоб гарвыканкама. «Наконт пастамента, - адказаў ён, - ёсць шмат меркаванняў. Паступіла і такая прапа-

нова: здаваць яго ў арэнду. Такім чынам, кожны жадаючы за ўмераную плату зможа колькі гадзін пастаяць на тым месцы, дзе раней стаяў сам Ленін. За агітацыю з пастамента будуць брацца дадатковыя грошы, былым парт-апаратчыкам прадастаўляецца скідка».

Трэба думаць, сабраныя ад гэтай справы сродкі будуць выдаткаваны на выраб новых шылдаў для перайменавання і самой плошчы, таму што, здаецца, не відаць іншых перашкод,

каб зрабіць гэта ўжо даўно.

© Усе агульная камерцыялізацыя не абыйшла і наш горад. Па ўзору некаторых еўрапейскіх краін, з 1 красавіка бягучага года за праезд па мосце цераз раку Нёман будзе брацца плата з уладальнікаў прыватных аўтамашын. Такім рашэннем гарадскія ўлады спадзяюцца дасягнуць адразу дзвюх мэтай. Па-першае, сабраць немалую колькасць грошай для мясцовага бюджэту, а па-другое - пазбегнуць лішніх выдаткаў на

ахову здароўя, бо, спадзяюцца яны, жыхары Гродна стануць больш хадзіць пешшу, хаця б цераз масты.

© Да вытворчасці новай прадукцыі прыступіць Гродзенскі завод аўтамагнітолаў. На канвее будзе пастаўлена новая, канверсійная тэхналогія, якая пры СССР была засакрэчана і выкарыстоўвалася пры вырабе электронікі да касмічных караблёў. Прыборы, намечаныя да выпуску, будуць такога высокага гатунку, што ўжо зараз плануецца ў якасці сыравіны да іх купляць японскую радыётэхніку.

Падрыхтаваў С.А.Г.

ЯКОЕ ВАША ХОБІ?

«Рэспубліканскі цэнтр сацыялагічных дас-
ванняў праводзіў ва ўніверсітэце
ялагічнае апытанне. Адзін з яго пунктаў
так: «Скажыце, калі ласка, якое ваша
хобі?»

Ташаму карэспандэнту ўдалося перапісаць
звы супрацоўнікаў універсітэта. Самыя
любимыя мы сёння і друкуем.

І.М. Ківач:

Вельмі даўно я збіраю фанцікі ад цуке-
У мяне ўжо сабралася іх вялікая коль-
Каб было зразумела, якая гэта коль-
скажу: калі я вёз калекцыю з Мінска,
прышлося браць для яе перавозкі тры
даны. А хатнія рэчы мы з жонкай
везлі ў двух рукаках. Але калекцыя
няпоўная. Не хапае фанцікаў ад цуке-
акіх краін, як Атланціда, Мумба-Юмба,
і, а таксама ад цукерак мінскай фабрыкі
«Гунарка». Таму я прасіў бы ўсіх, хто мае
фанцікі, несіці іх да мяне. А я з вамі ўжо
вучыся!»

І.К. Краўцэвіч:

Маю вялікае жаданне вывучаць ро-
мовы. Ужо ведаю нямецкую, нянец-
ангельскую, анельскую і некаторыя
і. Зараз вывучаю санскрыт і бейсік.
Вельмі жорстка кантраляваць ужы-
е гэтых моваў ва ўніверсітэце, асабліва
звецце «Гродзенскі ўніверсітэт». Запра-
ўсіх, хто валодае гэтымі мовамі, да
акту. А я з вамі ўжо разлічуся!»

В.М. Гарбузаў:

Вельмі люблю зацікавіцца спортам, асабліва
гульні, як даганялькі, хованкі, класікі.
Ама мне падабаецца запуская паветра-
змееў і самалёткікі. Маю пэўную коль-
чарцяжоў паветраных змееў. Магу
цца з жадаючымі гэтымі чарцяжамі і
лёткамі. Прыходзьце да мяне з
ановамі. А я з вамі ўжо разлічуся!»

І.І. Мартынаў:

Люблю вундэркіндаў. У мінулым годзе
ося набыць аднаго вундэркінда ў школе.
ер адкрылі яшчэ аднаго. Зараз яго носіць
ў ясельную групу аднаго з дзіцячых
оў. На жаль, міністэрства не выдзеліла
каў на арганізацыю ясельнай групы
ерсітэта, таму будзем чакаць, калі
еркінд навучыцца хадзіць».

Г.А. Гачко:

«Вельмі часта гуляю з камп'ютарам у
крыжыкі-нолікі. Але, на жаль, тэхніка хутка
выходзіць са строю: ужо на трох камп'ютэрах
прышлося паставіць крыжык. Калі так будзе
і далей, даведзецца гуляць у крыжыкі-
нолікі сам-насам з самім сабою. А гэта ўжо не
так цікава. Мала яшчэ магчымасцей у сучас-
най вылічальнай тэхнікі!»

І.В. Гушчык:

«З дзяцінства марыў абрабаваць банк,
каб набыць грошай на марожанае. Але людзі
казалі, што за гэтае, калі зловяць, мала не
будзе. Таму я вырашыў вывучыць усе зако-
ны, каб умець абыйсці іх, калі абрабую банк.
Аказалася, законаў так многа, што пакуль я
іх вывучаў, у банку не засталася чаго раба-
ваць. Лепш бы я адразу ўзяў той банк і
накупляў бы сабе марожанага, тым больш
што марожанае зараз каштуе вельмі дора-
га!»

І.В. Жук:

«Вельмі люблю харавыя спевы. Нядаўна
да мяне прыязджаў дзяржаўны хор з Мінска.
Цяпер чакаю прыезда хора імя Пятніцкага і
харавой капэлы з Вацікана. Завяду іх да сябе
ў кабінет і хай спяваюць для мяне. А я
слухаць буду!»

В.К. Пэрлюкевіч:

«Маё хобі надзвычай простае - я вельмі
захапляюся гульніёй у карты. Магу гуляць у
іх днём і нават ноччу. Самыя любімыя гульні -
у «дурня» і ў «ачко». У «дурня» гуляю дома
з жонкай. Хто прайграе, той мае посуд.
Звычайна гэта раблю я, бо жонка надта
добра махлюе. Але я бяру рэванш ва
ўніверсітэце, калі гуляю з супрацоўнікамі і
студэнтамі ў «ачко». Вядома, «ачко» - гульні
азартная, і каб фінансавы мяне не даця-
кала, стаўкі ў гэтай гульні не грошы, а
запалкі. Гуляю я, не баюся выхваляцца,
вельмі добра. Аб гэтым сведчыць такі факт,
што хатку на сваім дачным участку я склаў
толькі з адных запалкаў, канешне,
паабдзіраўшы з іх галоўкі. А галоўкі ў мяне
закупілі амерыканцы, каб запусціць на арбіту
чарговы «Шаттл».

С.А. Маскевіч:

«Люблю хатніх птушак. Калісьці ў
дзяцінстве захапляўся вуткамі і індыкамі -
маці гатавала іх вельмі смачна. Але зараз на

маёй пасадзе нека не да твару цікавіцца
такімі простымі птушкамі. І я перайшоў на
экзатычных птушак - на папугаёў. Спачатку
з'явіўся маленькі валністы папугайчык. Што
ж з яго проку? Параліся мы з жонкай і
вырашылі развесці папугаечую ферму.
Арэндавалі ў жэса гару дома і пачалі закуп-
ляць птушак. Мы маем ужо гіяцынтавых
ара, шэрых жако, хахлатых какаду, ружо-
вых амазонаў і шмат розных там валністых
і неразлучнікаў. Есці папугаёў, канешне, не
будзецц, але і карміць задарма іх не хачу.
Вырашыў навучыць іх чытаць лекцыі сту-
дэнтам на мовах Паскаль і С++, бо ўсё роўна
студэнтам патрэбна сказаць слова дваццаць
разоў, каб яны нешта запамнілі.

Звяртаюся да ўсіх, хто ведае што-не-
будзь пра папугаёў: заходзьце да мяне ў
любы час! А я з вамі ўжо разлічуся!»

Т.А. Герашчанка:

«Маё хобі - ныранне з аквалангам. Раблю
я гэта, асабіста кажучы, не толькі дзеля
таго, каб падтрымаць сваю спартыўную
форму, а больш дзеля таго, каб знайсці які-
небудзь затанулы скарб. Раней я ў асноўным
нырала ў Чорным ці Балтыйскім морах, але
зараз гэта занадта складана. Таму даводзіцца
выкарыстоўваць акваланг у родным Нёмане.
Залатых дукатаў, на жаль, пакуль што я не
знайшла, але ў Нёмане плавае столькі роз-
знага цікавага! Вось днямі я вылавіла там
шыкоўны капялюш часоў Францыска Ска-
рыны. Зараз як раз такіяносяць...
Панаадлоўліваю розных каштоўных рэчаў і
ўстрою аўкцыён. Калі ў вас ёсць што пра-
даць, прыносьце да мяне, бо аўкцыён адбу-
дзецца скоро. А я з вамі ўжо разлічуся!»

В.М. Чаранца:

«Збіраю аўтографы студэнтаў. Я захап-
ляюся графалогіяй, даследую розныя почыркі
і прагназую, хто ў будучым будзе акадэмікам,
хто героем, хто мараплаўцай, хто цесляром.
Калі вас цікавіць ваша будучыня, прыносьце
да мяне свае аўтографы. Перавага аддаецца,
вядома, студэнтам гістарычнага факультэ-
та. Таму нясеце да мяне аўтографы. Аб
выніках даследаванняў вы даведзецеся у
час сесіі».

ПЕРАМОГА СТУДЭНТАЎ

Усё ж такі перамаглі студэнты біялагічнага, юрыдычнага і гістарычнага факультэтаў
барацьбе з адміністрацыяй ГрДУ. Пасля доўгага супрацьстаяння нарэшце быў
выніны буфет у корпусе ўніверсітэта, які знаходзіцца на зав.Даватара. Прымусліва
аўніцтва зрабіць такі крок толькі маніфестацыя пратэсту студэнтаў, якая адбылася
і заклікам - «Харчаванне - вораг страўніка». Пратэстанты вынеслі на вуліцу і знішчылі,
ачыста з'елі, 10 кг доктарскай каўбасы. Пасля гэтага яны рашуча запатрабавалі
вільніць культ ежы ў храме навукі». Каб не дапусціць масавых беспарадкаў у горадзе,
аўніцтва ГрДУ пайшло на ўступкі маніфестантам, але ўсё ж такі ёсць турбаванні, што
гяжэжавы настрой можа перакінуцца і на галоўны корпус ўніверсітэта. С.А.Г.

НА УРОКУ

- Іваноў, ідзі да дошкі. Як гэта - не хачу? А ты лічыш - я хачу? Была б мая воля, я ад цябе ў другі год паехаў!

- Ну добра, адказвай: як называюцца горы ў Паўночнай Амерыцы?

- Не абайрайся на мяне, калі з настаўнікам размаўляеш! Як называюцца горы ў Паўночнай Амерыцы?

- Ды не патрэбны мне білеты ў тэатр! Я ведаю, што ад шчырага сэрца. Адказвай: як называюцца Кардыльеры? Цыфу, чорт!... Як называюцца горы ў Паўночнай Амерыцы?

- Вось табе Пятроў падказвае. Дарай гучней, Пятроў. Анчоўсы? Не, гэта ты з чымсьці пераблытаў. Вось нам зараз Вера Варанцова скажа.

- Варанцова! Аб чым вы там шэпчацеся з Голікавым? Чаго ж ты так гучна-та? Ну і што, што я запытаўся, аб гэтым маўчаць патрэбна. Калі я вучыўся, мы аб гэтым маўчалі. Ды так, што тая, якую кахаў, і зараз аб гэтым не ведае. А гэта мая жонка.

- Так, аб чым я ў вас пытаў? Хто помніць, аб чым я пытаў? Сімакоў, помніш? Пры чым тут «Пячорын забіў Анегіна»? У нас

жа географія. Вось табе і «а!» І потым, не Пячорын забіў Анегіна, а наадварот. Здаецца... Вось прайшло ўсяго дваццаць гадоў, а я ўжо не помню, хто каго забіў і за што. Але ў дзяцінстве я болей географіяй цікавіўся - кватэра была маленькай, таму вельмі хацелася ўбачыць іншыя народы!

- А дзе Іваноў?! Ён жа толькі што тут стаў?! Як - выйшаў?! А пацярпець ніяк? Неўцяплёж? Правільна, вась зараз правільна падказваец, Пятроў. Але ў нас не ўрок рускай мовы, у нас зараз Кардыльеры!

- Я, Пятроў, таксама гэтых гор ніколі не бачыў, але я ведаю, дзе яны знаходзяцца! Скажаць табе? Гэта я - настаўнік, а ты - вучань. А не наадварот! Яшчэ невядома, кім ты будзеш, калі вырастэш! Толькі не настаўнікам? Запомні, Пятроў, у свеце дзве самыя гуманныя прафесіі: настаўнік і ўрач! Ну пры чым тут сколькі я зарабляю?!

- Голікаў! Голікаў, вытры са шчакі памаду, ідзі да дошкі і гавары, дзе знаходзяцца Кардыльеры. А ты дзе знаходзішся?! Ты на ўроку, паміж іншым,

знаходзішся, у школе! Я ведаю, хто твой тата! Ты скажы лепш, дзе знаходзяцца Кардыльеры?

- Не ведаеш? Значыць, бяром невядомае «х», дадаем да яго татаву пасаду, аднімаем мае нервы і ставім... «кол!»

- Дзе журнал?! Я апошні раз пытаю, дзе жур-нал?! Што вы мне «Вожык» суецце, я класны журнал пытаю! Не, мая цярплівасць не вытрымае! Граноўскі, ты куды? Ну і што, я таксама хачу пакурыць.

- Аб чым я гаварыў? Увага! Хто скажа, аб чым я гаварыў, стаўлю «пяць»! Так, малайцы! Дзе журнал? Ужо перада мной.

- Значыць так: Акішкін тут? Тут. Пяць. Антонаў тут? Няма. Пяць. Барыскін тут? А дзе?! Не можа быць! Ён жа такі дысцыплінаваны хлопчык! Дзеці, вась што значыць не ведаць географіі.

- Дзеці, вы чуеце мяне? Вучыце географію, каб ведаць, дзе Поўдзень, а дзе Поўнач. Каб не пераблытаць Кардыльеры з Сярэднярускай ўзнёсласцю. Вы чуеце? Дзеці?!

- Што? Званок? Так-так, я чую. Ідзіце. І не курьце ў калідоры, дым паўзе ў настаўніцкую, а там і так дыхаць няма чым!

Н.К.

ПАРАДЫ КУРСАВІКУ І ДЫПЛОМНІКУ

Вам патрэбна абараняць дыпломную ці курсавую працу. Вас у далейшым будзем называць «Вы», а выкладчыкаў, якія слухаюць ваш выступ, - «камісія» ці «К».

1. **Выбар тэмы.** Тэму выбірайце так, каб хаця б кіраўніку была яна зразумелай. Ніколі не бярэце тэму, якая зразумелая ўсім ці большасці ў К.

2. **Напісанне працы.** Не пішыце шмат, ваша праца не «Вайна і мір», а вы не Леў Талстой. Але не пішыце і мала, бо сцісласць гаворыць альбо аб таленце, альбо аб недахопе ведаў. Вам не даруюць ані таго, ані другога.

3. **Спасылкі на літаратуру.** Абавязкова спасылкайцеся на працы (калі іх няма - на вусныя выказванні) членаў К, і асабліва - яе старшын.

4. **Праверка працы.** Дайце прачытаць працу і выступіце перад роднымі і знаёмымі. Калі ім усё зразумела, то тэрмінова ўносьце змяненні, бо гэта сапраўдная прыкмета таго, што на абароне вас не зразумеюць.

5. **Паводзіны на абароне.** Падчас абароны паводзьце сябе прыстойна: не плачце, не смейцеся, не калупайцеся ў носе, не піце больш за дзве шклянкі вады,

не круціце пальцам над галовамі членаў К, гаварыце толькі тыя словы, якія можна казаць.

6. **Графікі і чарцяжы.** Начарціце для абароны некалькі чарцяжоў ці графікаў. Пажадана, каб яны мелі хоць якое-небудзь дачыненне да вашай працы. Графікі павінны быць такімі, каб іх можна было разгледзець толькі з трэцяга рада. Члены К, убачыўшы малазразумелыя рысы табліцы, будуць думаць: «Добра папрацаваў чалавек!»

7. **Час выступлення.** Заўсёды заканчвайце выступленне на хвіліну раней адведзенага часу, каб не вызваць раздражненне членаў К.

8. **Адказы на пытанні.** Пытанні ніколі не плануіце зараней, яны могуць быць самымі нечаканымі, у тым ліку і не адносіцца да вашай працы. Ніколі не пачынайце адказ словамі: «Я гэта ўжо казаў». Калі не можаце адказаць на данае пытанне, адказвайце на якое-небудзь іншае, але не маўчыце. Аб чым ідзе гутарка і які патрэбен адказ - гэта не заўсёды ведае і той, хто запытаўся, але тое, што вы маўчыце, даць К падставу знізіць адзнаку. Адказы на пытанні, гаворачы словамі Напалеона, павінны быць

дакладнымі, яснымі і туманымі. Вельмі каштоўны адказы: «Як вы нам казалі на лекцыях па... курсе» і г.д. Але гэты ход мае пэўную рызыку і карыстацца ім можна толькі ў тым выпадку, калі вы ўпэўнены, што гэты чалавек вам шгогосьці чытаў. Вельмі папулярны метады прыцягнення аўтарытэтаў, напрыклад: «Гэтыя ж вынікі, але з меншай дакладнасцю, атрымаў вядомы бельгійскі (новазelandскі, бантустанскі, непальскі) вучоны Г.А. Койта».

9. **Падзякі.** У заключным слове кланяйцеся і дзякуйце, дзякуйце і кланяйцеся. Членам К і асобам, якія займаюць высокія пасады, выносіцца асабліва глыбокая і асабліва яскравая падзяка. Непасрэдных памочнікаў не дзякуйце - гэта дрэнны густ.

10. **Пасля абароны.** Калі вы выканалі папярэднія 9 парадаў, то завала быць не можа, таму не хвалойцеся, чакаючы адзнаку. Калі адзнака стане вядомай і нават калі вы атрымаеце дыплом, то меркаванне аб вашым навучанні в універсітэце пакіньце пры сабе. Свет цесны.

В.А.Л.

С.Певлдонимбов

Тот храм имеет больше мощи,
В котором есть святые мощи.

* * *

Пред жидкостью известной
крепости
Открыты дворы всякой
крепости.

* * *

Колом чесался Колобок -
Поломал он кол о бок

* * *

Вот перо - моя стихия:
Хорошо пишу стихи я!

* * *

Купил «Полароид» и начал
снимать:
Отец поле роет, а с ним мать.

* * *

Писатель, тот, который Чехов,
Имел в друзьях немало чехов.

* * *

Поменяю «Опель» синий
На большие апельсины.

* * *

Не дадите живо деру -
Попадетесь живодеру.

* * *

Чтоб поэта почитать
Нужно книги почитать.

* * *

Религия - сплошная клоунада:
Бог - клоун рай, черт - клоун ада.

* * *

Ото всякой вашей травмы
Сделаем отвар из трав мы.

* * *

На вернисаже, пыль стирая
с рам,
В ругательствах суров Иван
да истов:

«Ведь не искусство это,
сушиль срам,
Картины этих всех
авангардистов!»

* * *

В каком году - не важно,
В какой, не важно, месяц,
Он был одет неважно,
Когда глядел на месяц.

* * *

Ах! Зачем же измарали
Все устои из морали.

* * *

Не прощу я за одно:
Ты с врагами заодно.

Матэрыялы 1-й, 2-й і 3-й старонак прысвечаны
1 красавіка - дню жартаў, смеха, розыгрышаў.

НАТХНЕННЕ

Анатоль Брусевіч РАЗМОВА З АГНЁМ

Цалуючы чорны камін,
Шаптаў мне чырвоны агонь
Імёны забытых багоў
І словы малітваў да іх.

Шаптаў: «Зразумей і прымі
Мяне, бо табе я як брат.
Багі - не дарога назад,
Наперад - у новыя дні.

Хай моц старажытных багоў
Напоўніць цябе і душу.
Паслухай, а я раскажу
Пра іх, толькі кінь
трохі дроў».

Я кінуў, каб той распавёў,
А ён, пасвятлеўшы,
сказаў:

«Прастак, я цябе ашукаў,
Няма аніякіх багоў».

Сказаўшы, замоўк і прылёг
На попел, відаць, адпачыць,
І ціха ў абдымках начных
Гарэла сухое галлё.

Аб сонца крылы спаліўшы,
Пасля аб зямлю зламаўшы,
Устану, каб зноў узвіцца
Над чорнай зямлёю-папчай,
Над тымі, хто так сьмяяўся
З маіх зламаных пачуццяў,
Са спаленых мараў пляцаў,
Над вамі, сьляпыя людзі!
Устану, і зноў - у неба
Салодкую, сінюю далеч.
Дзе лётаюць белыя ветры,
Дзе сонца ім крылы паліць...

З думкамі аб лепшым
пакідаю ноч.

Зоры нада мной
Больш ужо не сьвецяць.
У маім сусьвеце
Радасны настрой,
Цішыні спакой
У маім сусьвеце...

Калі нарэшце памірае
Да ранку горад -
я шчаслівы.
Люблю глядзець,
як за фіранкай
Сьпявае вецер. Без матыву.
Без слоў, без музыкі,
а песьня
Аб тым, што горад
увакрасьне.
Але пакуль няма нічога.

Пустая, мёртвая дарога
Маўчыць, бы думае
аб нечым...
Вось і прайшоў нарэшце
вечар.

Калі хочацца дараваць
І ворагам і сябрам,
Разумееш, што ўсё - дарма,
Што нікога ў цябе няма.

Калі хочацца ўсё забыць
І добрае ў ліку тым,
І ворагі і сябры
З табой на «Вы», не на «ты».

Калі хочацца больш не жыць,
А заснуць, і не бачыць сноў,
Адчуваеш, як час бяжыць
І нішто па дарозе слоў.

Сяргей Псеўданімбаў

ПАРОДЫ

... а мой цягнік спяшаецца
ў дарогу,
ажно дрыжыць, бы ў трансе
наркамана.
Едрусь Мазько.

Мяне аднойчы так хапіла трасца,
Так захацелася пабачыць свет,
Што я прадаў адзінага Пегаса,
А ўзамен набыў веласіпед.

Паехаў я куды глядзелі вочы,
З-пад колаў пыл стаўбом
куруўся аж,
Вось толькі транспарт
наўпрасткі не хоча:
Віхляе па дарозе, бы алкаш.

Тады, хаця застаўся босы й голы,
Хаця па вушы ў пазыкі ўлез,
Я памяняў худыя твае колы
На новыя пьыкоўны «Мерседэс».

Заліў у яго бензіну велькі слоік,
Даў газу і... застаўся ў тузе.
Ён увесь трасецца, быццам
параноік,
Аднак мяне нікуды не вязе.

Цягнік-наркот і карабель-
сухотнік,
І шызануты белы самалёт...
Гаротнік я, няшчасны я гаротнік,
Невыязны цяпер ужо колькі год.

Але нічога, трошкі лёс палаю,
І хоць Пегаса моцна не стае,
Ану ж якую Музу асядлаю,
Гой, думкі, вы вандроўнікі мае!

Я календарь переверну -
И снова третье сентября.
М. Шуфутинский.

Я жил вчера и завтра буду,
А если повезет, и после,
Однообразие повсюду:
И там, где нет меня, и возле.

Все то же небо сверху вечно,
Все те же звезды каждой ночью,
Земля кругла и бесконечна
И всюду состоит из почвы.

Недавно даже, отвечаю,
Семь пятниц было на неделе,
Календари свои листаю,
А там - все первое апреля.

Но я не сдамся, нет сомнений,
Во мне большая сила дремлет,
Вперед, искатель приключений,
Я скуки вовсе не приемлю.

Я положение исправлю
И будет подлый рок повержен -
Я новый календарь составлю,
Где каждый день - пора пить
«Херши».

Замяніў зівей зноў ласкавы ветрык,
І не стала болей маразоў і сцюж,
Перад войскам слаўным сонца промяніў светлых
Свой зіма здымае белы капляючы.
Зграі птушак гучна нам вяртае песні,
Водар кветак першых нам вяртае лес,
І бусліны клікат, як аркестр пачэсны,
Нам вяртае з неба дзіўны паланез.
Нам вяртаюць дрэвы лісця шум зялёны,
Рэчкі шпата хваляў нам вяртаюць зноў.
Кілеры вясёлка, бы пірог слаёны,
Абды са смегам веснавых грамоў.

ХАЦЯ Б ВОКАМ ГЛЯНУЦЬ...

22-23 сакавіка ў аўтавай зале ўніверсітэта праходзіла выстава-продаж камп'ютарнай тэхнікі NTT і праграм бухгалтарска-эканамічнага напрамку. Арганізатарам выставы была навукова-вытворчая камерцыйная фірма ВеСА, прадстаўнік сумеснага прадпрыемства «NTTS».

Аб дзейнасці фірмы ВеСА і яе выставе расказаў генеральны дырэктар фірмы, вядучы і н ж н е р - э л е к т р о н і к Вылічальнага цэнтра ГрДУ Міхал Міхайлавіч Мішын:

- На выставе прадстаўлена найбольш «хадавая» тэхніка, якая карыстаецца попытам на нашым рынку. Камп'ютары NTT - гэта маніторы фірмы «Gold Star», матрычныя, лазерныя і струйныя

прынтары «Epson» і «Panasonic», тэлефаксы «Panasonic» і шмат іншага.

Мэта выставы - паказаць найноўшую камп'ютарную тэхніку, даць магчымасць студэнтам папрацаваць на ёй.

Цэны на камп'ютарную тэхніку, дарэчы, у СП «NTTS» - ніжэйшыя ў Беларусі. Гэта абумоўлена тым, што камплектуючыя паступаюць непасрэдна ад вытворцаў з Германіі, ЗША, Японіі, Паўднёвай Карэі, Тайваня.

Са жніўня 1994 года СП «NTTS» вядзе актыўнае наступленне на рынак, зніжае доларавыя цэны на тэхніку. І прагрэс відавочны. Дастаткова сказаць, што калі ў лістападзе мінулага года было прададзена каля 500 камп'ютараў, у снежні з 5% пераднагагодняй скідкай - больш за 1000, то ўжо за першую палову сакавіка лік проданых камп'ютараў перавысіў снежаньскі.

Камп'ютарная тэхніка актыўна выкарыстоўваецца ў бухгалтарскай, фінансавай справе, у эканоміцы, таму разам з тэхнікай распрацаваны і прадаюцца праграмы бухгалтарска-эканамічнага напрамку НТА «TOP SOFT», лідэра на рынку праграмных прадуктаў рэспублікі.

На купленыя ў час выставы праграмныя пакеты была прадстаўлена скідка ў 10%, і гэта, акрамя высокай якасці, таксама з'явілася пры-

чынай актыўнага попыту на прадукцыю НТА «TOP SOFT». А на камп'ютары, набытыя на выставе, тэрмін гарантыйнага абслугоўвання працягваецца да 30 месяцаў.

Шмат людзей пабывала на гэтай выставе. У асноўным гэта былі студэнты, якія гуртам стаялі тут у кожны перапынак паміж лекцыямі. Шмат было і пакупнікоў. Толькі

зарэгістраваных фірмаў за два дні працы выставы было больш за 80.

І вось выстава скончылася. Аб такой тэхніцы, якая тут экспанавалася, даўно ўжо мараць у сценах універсітэта. І не пакідае надзею, што і ў нашых аўдыторыях хутка з'явіцца найноўшыя камп'ютары NTT.

Н. КРАСНІЦКАЯ.
Фота А. ПЯТРОВА.

Памяць

ВЕЧНАЯ ТОЛЬКІ ЗЯМЛЯ...

На помніку рукой майстра выбіта паўраскрытая кніга. Так мы, вучні Вадзіма Паўлавіча Барцэвіча, сімвалічна казалі пра яго жыццё, якое абарвалася ў 1975 годзе. Імкліва ўзняў гадзі. І вось мы ўжо рыхтуемся адзначыць 50-годдзе вялікай Перамогі. Якім чалавекам, якім салдатам быў Вадзім Паўлавіч?

Нарадзіўся ён на Магілёўшчыне, быў выдатнікам у школе, шмат чытаў. Паступіў у Ленінградскі медыцынскі інстытут, з першага курса якога трапіў на фронт. Ён абараняў Ленінград, браў Кенігсберг, ваяваў ва ўсходняй Прусіі. Мужнасць і смеласць танкіста Барцэвіча былі адзначаны баявымі ўзнагародамі: медалямі «За боевыя заслугі», «За оборону Ленінграда», «За взятіе Кенігсберга», «За Пераду над Германіяй», ордэнам Славы. Дэмабілізаваўшыся ў 1946 годзе, вучыўся ў Саратаўскім універсітэце на філфаку. Абараніў кандыдацкую дысертацыю, прысвечаную творчасці

Памялюскага. Дарэчы, В.П. Барцэвіч быў лепшым вучнем вядомага вучонага-філолага Яўграфа Іванавіча Пакусаева.

Рамантык па натуре, Вадзім Паўлавіч разам з жонкай адправіўся працаваць у Краснаярскі край. Дэсяць гадоў жыцця ў Сібіры... Але родная зямля клікала дамоў, беларус Барцэвіч вярнуўся ў Беларусь. Ён працаваў спачатку ў Гомелі, затым у нашым універсітэце дацэнтам кафедры рускай і замежнай літаратуры.

Што ж за гэтымі лічбамі, што за гэтымі геаграфічнымі назвамі? Што можна сказаць пра чалавека, які назаўсёды пакінуў нас амаль 20 гадоў таму? Мы ведаем адно: паміраюць не людзі, а іх «міры». А якім быў «мир» Вадзіма Паўлавіча?

У памяці ўзнікаюць размовы пра жыццё, пра сучасную літаратуру, пра навуковую фантастыку, апантаныя якой ён быў да канца сваіх дзён.

Вадзім Паўлавіч быў чалавекам высокадукаваным, ён усім

цікавіўся, шмат чытаў. Ён імкнуўся як мага больш зрабіць у гэтым жыцці, як быццам адчуваў, што трэба спяшацца...

На лекцыях, на занятках гуртка навуковай фантастыкі, у час размовы з дыпломнікамі адчувалася глыбіня яго ведаў і чалавечая мудрасць, яго паэтычная ўзнёсласць і інтэлігентнасць. Ён быў вялікім жыццялюбом.

Шмат было задумана, вырашана. Але лёс бязлітасны...

Каля помніка Вадзіму Паўлавічу мы пасадзілі рабіну. Яна цягнецца да чыстага неба і напамінае аб «горкім лёсе» нашых лепшых людзей, якія адышлі ад нас, а святло іх душаў дапамагае нам і сёння.

Цытатай з любімага Вадзімам Паўлавічам У. Караткевіча хачу я закончыць сваю «недаказаную» размову:

*Плывет низіной горький запах дыма,
Деревья облетают, шелестя,
О вы, которым здесь встречать любимых
Под кленами, столетия спустя,
Поймете ли, что вот и мы когда-то
Любили, жили, так же, как и вы.
Но вечна лишь земля, ее закаты
И желтый лист на зелени травы.*

Л. МУРЗИЧ,

старшы выкладчык кафедры рускай і замежнай літаратуры.

АДБАЛЭД

6

ТАЛЕНТ НАСТАЎНІКА

У 1995 годзе спаўняецца 40 гадоў працоўнай дзейнасці прафесара кафедры алгебры, геаметрыі і метадыкі выкладання матэматыкі Лідзіі Уладзіміраўны Кірылюк у нашым універсітэце.

У 1948 годзе яна паступіла на аддзяленне матэматыкі фізика-матэматычнага факультэта Гродзенскага педагагічнага інстытута. З той пары Лідзія Уладзіміраўна не перарывала сувязі з родным вун. Сумесна з заснавальнікамі матэматычнага факультэта, вядомымі вучонымі і педагогамі Н.Д. Бяспамятных, Я.І. Рыўкіндам, А.Е. Кастальскім, іншымі выкладчыкамі яна актыўна ўдзельнічала ў развіцці матэматычнай адукацыі ў Гродзенскім рэгіёне. Дзесяць гадоў, з 1971 па 1980, яна працавала прарэктарам па вучэбнай рабоце, з 1980 па 1982 год - загадвала кафедрай геаметрыі і метадыкі выкладання матэматыкі, з 1981 па 1991 - працавала дэканам матэматычнага факультэта.

Увесь гэты час Лідзія Уладзіміраўна вяла сур'ёзную метадычную і навуковую працу. Асноўнымі напрамкамі яе даследаванняў з'яўляюцца геаметрыя і метадыка выкладання матэматыкі. У 1969 годзе яна абараніла кандыдацкую дысертацыю ў Маскве.

У 1991 годзе рашэннем Дзяржаўнага камітэта СССР па народнай адукацыі Лідзіі Уладзіміраўне было прысвоена вучонае званне прафесара. Яна з'яўляецца аўтарам больш за 50 навуковых і метадычных работ. Мае дзяржаўныя ўзнагароды, сярод якіх Ганаровая грамата Вярхоўнага Савета БССР, знакі «Выдатнік народнай асветы» і «За отличные успехи в работе», медаль «Ветеран труда».

Асабліваю цікавасць Л.У. Кірылюк працягвала да метадыкі выкладання геаметрыі ў сярэдніх і вышэйшых навучальных установах, у прыватнасці, да праблемы павышэння графічнай культуры і развіцця праектарных прадстаўленняў вучняў і сту-

дэнтаў. У 1964 годзе ў выдавецтве «Народная асвета» выйшла яе кніга «Упражнения и задачи по геометрии».

Аналізуючы метадычную дзейнасць Лідзіі Уладзіміраўны, нельга не сказаць аб курсе «Аналітычная геаметрыя», які на працягу ўжо некалькіх дзесяцігоддзяў яна вядзе на матэматычным факультэце, укладваючы не толькі прафесійны педагагічны талент, але і сэрца. Прадуманы да дэталю, старанна кампанаваны, забяспечаны д а к т ы ч н ы м і матэрыяламі, падмацаваны своеасаблівай сістэмай арганізацыі самастойнай працы студэнтаў, ён з'яўляецца ў метадычным плане адным з лепшых курсаў кафедры.

Любімай тэмай навукова-метадычных даследаванняў Л.У. Кірылюк была і застаецца геаметрыя трохвугольніка. Задачы, што ўзнікаюць у гэтым прыгожым раздзеле класічнай геаметрыі, заўсёды прыцягвалі ўвагу аматараў матэматыкі натуральнасцю і нагляднасцю пастановак. У апошнія гады да іх вывучэння былі прыменены камп'ютарныя метады. Адным з вынікаў даследаванняў у гэтым напрамку стала манаграфія «Геаметрыя дзвюхпараметрычнай сям'і трохвугольнікаў, зададзеных агульнай асновай і бісектрысай працэлага вугла», якая была дэпанавана Лідзіяй Уладзіміраўнай у 1989 годзе ў УНІТІ АН СССР.

Абапіраючыся на дыдактычны патэнцыял, які закладзены ў геаметрыі трохвугольніка, Л.У. Кірылюк арганізавала студэнцкі навуковы гурток, які паспяхова

працуе ўжо некалькі гадоў. Яго слухачы неаднаразова выступалі на розных канферэнцыях, прымалі ўдзел у конкурсах навуковых работ. Дыпломныя работы студэнтаў, выкананыя па тэме семінара, як правіла, атрымлівалі добрыя водгукі дзяржаўных экзаменацыйных камісій.

У цяперашні час Лідзія Уладзіміраўна працягвае працаваць на кафедры алгебры, геаметрыі і метадыкі выкладання матэматыкі з уласцівай ёй добрасумленнасцю і энергічнасцю. Яна актыўна ўдзельнічае ў працы семінара кафедры, а таксама навукова-метадычных канферэнцый рознага ўзроўню.

Акрамя курса «Аналітычная геаметрыя» Л.У.Кірылюк чытае арыентаваны на патрабаванні прафесіі настаўніка матэматыкі курс «Метады будовы відарысаў фігур». Больш таго, у бягучым навучальным годзе яна пачала весці новы гадавы курс «Выбраныя пытанні геаметрыі». Праграма курса, распрацаваная самім выкладчыкам, змяшчае многія першакласныя вынікі элементарнай геаметрыі, якія раней у нашым універсітэце не вывучаліся.

Сумленнай працай на карысць матэматычнай адукацыі, педагагічным талентам і высокімі асобнымі якасцямі Лідзія Уладзіміраўна заваявала шчырую павагу калег і вучняў. Сістэма яе вучэбнай і метадычнай працы можа служыць добрым прыкладам для маладых выкладчыкаў.

Ю. ЗАЛАТУХІН, загадчык кафедры алгебры, геаметрыі і метадыкі выкладання матэматыкі, дацэнт.

ВУЧОНЫ-ФІЛОСАФ

9 сакавіка споўнілася 50 гадоў Кірвелью Чаславу Станіслававічу, загадчыку кафедры філасофіі, доктару філасофскіх навук, прафесару. Урадзжэнец Шчучынскага раёна Гродзенскай вобласці, Ч. Кірвель скончыў у 1972 годзе філасофскі факультэт Ленінградскага універсітэта.

З 1980 г. Ч. Кірвель працуе ў Гродзенскім універсітэце. Шмат гадоў ён узначальвае кафедру філасофіі. Ягоная работа дала вельмі добрыя плён. Студэнты і аспіранты, выкладчыкі і супрацоўнікі адзначаюць паспяховаы намаганні вучонага, настаўніка і кіраўніка па стварэнню творчага працоўнага настрою ў калектыве. Лагічным вынікам актыўнай навуковай дзейнасці Ч. Кірвеля стала паспяхова абарона ім доктарскай дысертацыі.

Ч.Кірвель першым у былым Савецкім Саюзе пачаў распрацоўку праблемы ўтопіі як феномена свядомасці. Выдадзеная ім кніга

«Утопическое сознание: сущность, социально-политические функции» (Мінск, 1989) была цёпла сустрэта чытачамі і атрымала станоўчыя водгукі навукоўцаў. У шматлікіх артыкулах Ч. Кірвель закранае вельмі актуальныя, маючыя глыбокі жыццёвы сэнс пытанні.

Вельмі спрыяюць творчаму росту калектыва выкладчыкаў кафедры філасофіі рэгулярна наладжваемыя тэарэтычныя канферэнцыі. Асноўную ролю ў іх арганізацыі і правядзенні выконвае Ч. Кірвель. У гэтых канферэнцыях бяруць удзел не толькі беларускія навукоўцы, але і прадстаўнікі буйных навуковых цэнтраў Расіі, Украіны і прыбалтыйскіх дзяржаў.

Нельга не адзначыць і такі вельмі важны бок дзейнасці Ч. Кірвеля, як навукова-метадычная праца. У 1992 годзе пры актыўным удзеле выкладчыкаў кафедры быў выдадзены вельмі патрэбны «Кароткі тлумачаль-

ны слоўнік філасофскіх, сацыяльных і культуралагічных тэрмінаў». У канцы мінулага года выйшаў з друку курс лекцый «Асновы філасофіі». Зараз ідзе праца над другім падручнікам «Уводзіны ў гісторыю філасофіі». Асабіста Ч. Кірвелем падрыхтаваны апошнім часам вялікі спецкурс «Образы будущего: утопия и антиутопия в современном мире» (Гродна, 1994).

Імя вучонага і арганізатара навуковай працы добра вядома ў Беларусі і за яе межамі, што робіць гоңар калектыву кафедры, натхняе выкладчыкаў на творчую дзейнасць.

Віншуем шануюнага Часлава Станіслававіча з юбілеем! Жадаем яму і яго блізім добрага здароўя, нястомнасці ў працы і новых творчых поспехаў.

А. БАРОДЗІЧ, С. БЯЛЫХ, А. УЛАДЗІМІРАВА.

АДБАЛЭД

Международная Соросовская Программа образования в области точных наук объявляет подпрограммы, которые будут развиваться в Беларуси в 1995 году

Все подпрограммы открыты для участия с момента настоящей публикации

Подпрограмма «Поддержка наиболее ценных достижений учителей в средних школах»

Подпрограмма направлена на поддержку учителей точных наук (математика, физика, химия, биология).

Конкурсный отбор получателей гранта Соросовских учителей будет проводиться в три этапа.

Первый этап - подбор кандидатов. Основным источником являются студенческие анкеты. Проведение опроса среди недавних школьников, поступивших в вузы республики, позволит выяснить, кого они считают лучшими учителями математики, физики, химии и биологии. Предполагается проанкетировать около 2000 студентов 1-2 курсов, которые учатся в университетах и институтах, расположенных в Минске, областных центрах, других городах республики.

В ходе дальнейшей компьютерной обработки будет сформирована база данных, определятся имена учителей, которые встречаются в анкетах чаще других. Соответственно этому будет проводиться отбор, величина проходного критерия упоминанности (сколько раз имя педагога упомянуто студентами) обозначится по мере поступления данных. Однако уже сейчас можно сказать, что для учителей сельских школ этот показатель будет ниже, чем в городах, а для преподавателей лицеев - выше, чем для всех остальных.

Соросовские учителя 1994 года имеют право номинировать одного учителя, это будет расцениваться как одно дополнительное упоминание и также является источником кандидатур.

К участию в конкурсе будут допущены педагоги, чьи ученики заняли призовые места на республиканских олимпиадах по математике, физике, химии и биологии в 1995 году.

Те учителя, чьи воспитанники прислали решения задач первого заочного тура Соросовских Олимпиад школьников получают благодаря этому одно упоминание дополнительно. Если ученик прошел на третий заключительный тур - учитель входит в число кандидатов.

Второй этап работы - опрос учителей. Список преподавателей, допущенных к участию в конкурсе, планируется опубликовать в мае - июне 1995 г. в «Настоящей газете» для большей открытости работы подпрограммы.

Третий этап предусматривает непосредственно конкурсный отбор 120 получателей гранта Соросовского учителя. Вначале по балловым оценкам выделяется группа лидеров, затем будет проведено тщательное рассмотрение кандидатур. Прежде всего будут учитываться показатели профессионального мастерства, информация о поисково-исследовательской работе, наличии методических разработок и т.д. Как и на первом этапе, несколько ниже требования будут предъявляться к сельским учителям, более высокие - к тем, кто работает в лицее.

Грант Соросовского учителя будет выплачиваться на протяжении учебного года (10 месяцев).

Грант присуждается исключительно для поддержки научно-методической и профессиональной деятельности.

За месяц до выплаты последнего гранта Соросовские учителя обязаны представить отчет о своих личных достижениях за период получения гранта: научно-методической работе, проведенных открытых уроках, выступлениях на конференциях и семинарах, сданных в печать и опубликованных работах и т.д. В случае непредставления отчетов выплата грантов прекращается.

В период получения гранта Соросовский учитель обязан *ссылаться во всех своих публикациях и выступлениях на факт получения Соросовской стипендии: «Настоящая работа была частично поддержана Международной Соросовской Программой образования в области точных наук».*

Подпрограмма «Студенты - Соросовские стипендиаты»

Целью настоящей подпрограммы является продолжить поддержку лучших студентов дневной формы обучения в области математики, физики, химии, биологии и наук о Земле. Отбор кандидатов на получение Соросовской стипендии будет проведен на основании конкурса, для участия в котором необходимо наличие, по крайней мере, одного из следующих достижений:

1. Победа в областных, республиканских или международных олимпиадах школьников.
2. Публикация научных статей в отечественных или зарубежных журналах (включая краткие сообщения и тезисы).
3. Участие в сообщениях, докладах, лекциях на национальных, международных симпозиумах, совещаниях, конгрессах в качестве соавтора.
4. Участие в качестве соисполнителя в исследовательских грантах, как отечественных, так и зарубежных.
5. Участие в реализованных авторских предложениях или изобретениях.
6. Наличие не более 5% отметок «хорошо» и остальных «отлично» за три последовательных года обучения в вузе.

Каждый, обращающийся за получением Соросов-

ской стипендии, должен представить документальное подтверждение выполнения одного, нескольких или всех приведенных выше условий. Победители будут определены по совокупности этих показателей.

При подаче документов необходимо предоставить заявление, документальное подтверждение своих достижений, выписку из зачетной книжки, заверенную в деканате, конверт с напечатанным домашним адресом или адресом для переписки и наклеенными марками. В заявлении необходимо дать краткие сведения о себе (фамилию, имя, отчество, год рождения, место учебы, курс, специальность, паспортные данные, круг интересов, домашний адрес и адрес для переписки, домашний телефон или телефон, по которому можно быстро передать информацию). Просим присылать не оригиналы документов, а их ксерокопии, заверять копии у нотариуса не обязательно. Участие в конкурсе только по первому пункту обязательных условий допускается исключительно для студентов 1-го и 2-го курсов. Любые документальные подтверждения вашей студенческо-научной активности будут приняты во внимание.

Документы, не соответствующие указанным требованиям, не рассматриваются. Поданные на конкурс документы не возвращаются.

Для поддержки высокого уровня соревнования документы от студентов 1-го курса, поступивших в 1995 г., принимаются до 10 октября 1995 г. Студентам-победителям Соросовских школьных олимпиад будет отведено предпочтение при прочих равных условиях.

Кроме того, право номинирования Соросовских стипендиатов предоставлено Соросовским профессорам - по одному студенту от каждого профессора, с предоставлением документального подтверждения заслуг студента - кандидата на получение Соросовской стипендии.

Соросовская стипендия будет выплачиваться на протяжении учебного года (10 месяцев) в дополнение к обычной стипендии, назначаемой студентам руководством вузов. Грант присуждается исключительно для поддержки научной деятельности и учебы.

После сдачи зимней сессии, а также за месяц до выплаты последнего гранта Соросовские студенты обязаны представить отчет о своей деятельности по гранту - заверенную справку о сдаче сессии, научной работе, сданных в печать и опубликованных работах, выступлениях на конференциях и т.д. Отчет о научной работе и сданных в печать публикациях подписывает студент и его научный руководитель, затем отчет заверяется печатью учебного заведения. В случае непредставления отчетов выплата грантов прекращается.

В период получения гранта студент обязан *ссылаться во всех своих публикациях и выступлениях на факт получения Соросовской стипендии: «Настоящая работа была частично поддержана Международной Соросовской Программой образования в области точных наук».*

Заявки на участие в конкурсе на получение Соросовской стипендии должны быть отправлены не позднее 30 апреля 1995 года. Имена Соросовских стипендиатов будут объявлены 15 ноября 1995 года, выплата стипендий будет осуществляться ретроактивно с начала осеннего семестра 1994/95 учебного года.

Подпрограмма «Конкурсы студенческих научных работ»

Для выявления и поощрения студентов естественнонаучных факультетов университетов и вузов, наиболее эффективно участвующих в научной работе, будет проведен национальный конкурс на лучшую студенческую работу по математике, физике, химии, биологии и науках о Земле.

В конкурсе могут участвовать студенты университетов и вузов, завершившие в текущем и/или предшествующем учебном году оригинальные научные исследования, опубликованные в этот же период научные статьи или имеющие статьи, принятые для публикации в научных журналах и сборниках. Представляемая на конкурс работа должна носить характер цельного научного исследования, выполненного самостоятельно или в соавторстве. Каждый студент имеет право подать на конкурс только одну работу (хотя она может быть оформлена в виде серии статей).

Конкурсные работы следует посылать в 2-х экземплярах по адресу: 220072 г. Минск, пр. Ф.Скорины, 66, Международная Соросовская Программа образования в области точных наук.

К работе должны быть приложены сопроводительные данные: фамилия, имя и отчество автора, год рождения, вуз и факультет (их почтовый адрес, телефон, факс, электронная почта), номер студенческой группы, свой домашний адрес и адрес для переписки и, по возможности, телефон, по которому с автором можно легко связаться. Работы должны быть представлены в ISSEP до 1 июля 1995 года.

Жюри конкурса будет сформировано из Соросовских профессоров, а также других авторитетных ученых. Состав жюри утверждается Консультативным Советом Белорусского отделения Международной Соросовской Программы образования в области точных наук.

На основании полученных рецензий жюри отберет лучшие работы для каждого из следующих направлений: математика, физика, химия, биология, науки о Земле.

В качестве следующего этапа конкурса студенческих научных работ в октябре 1995 года в Минске будут организованы студенческие научные конференции, на которые будут

приглашены авторы, отобранные жюри. Расходы на проезд и проживание участников будут оплачены. На конференции каждый из приглашенных авторов должен будет оформить стеновое сообщение и выступить с 10-минутным докладом.

По итогам конференции жюри объявит победителей конкурса по каждой дисциплине, которым будут присуждены Соросовские премии - 1 первая, 2 вторых и 3 третьих.

Подпрограмма «Поддержка профессиональных контактов»

В рамках Международной Соросовской Программы образования в области точных наук будут поддержаны усилия по стимулированию, организации и поддержке профессионального взаимодействия в форме конференций, семинаров, рабочих совещаний, летних школ для тех, кто занят в сфере образования на уровне как средней, так и высшей школы. Предусматривается, что эта поддержка будет охватывать в первую очередь тех, кто получит индивидуальные Соросовские гранты.

Цель данной подпрограммы - содействовать решению задачи установления контактов между педагогами всех уровней, сближения сотрудников школ, университетов и исследовательских центров, формирования общественных групп, которые могли бы объединить преподавателей в разных дисциплинах. Можно ожидать, что эта подпрограмма приведет к созданию Ассоциации Преподавателей Точных Наук.

1. Установление контактов между преподавателями средней школы

Для облегчения контактов между преподавателями будут организованы конференции и семинары учителей. Семинары будут проводиться во время летних, осенних, зимних и весенних каникул. Основными участниками конференций и семинаров будут Соросовские учителя. Любому учителю, предложившему актуальные сообщения, будет предоставлено право выступить с докладом. Всем докладчикам будут оплачены транспортные расходы и расходы на проживание. Кроме того, любой из учителей может приехать на конференцию или семинар для участия, однако в таком случае их расходы не будут оплачены.

Основное внимание на семинарах должно быть уделено инновационным методам обучения, методике и практике ознакомления учащихся с новейшими достижениями науки в данной области, анализу состояния учебного процесса, восприятия учащимися материалов, содержащихся в традиционных и новых учебниках, а также обсуждению требований к созданию новых учебников. Материалы конференций и семинаров будут издаваться в виде сборников или журналов.

Активность на данных семинарах и конференциях будет учитываться в процессе отбора кандидатур на получение гранта Соросовских учителей.

2. Установление контактов между преподавателями высшей и средней школы

Цель данной подпрограммы - организация проводимых каждое полугодие конференций, на которых ведущие ученые из университетов, академий наук и исследовательских центров выступят с обзорными лекциями о последних достижениях науки в их областях. В качестве слушателей на эти конференции будут приглашены преподаватели средних школ и в первую очередь Соросовские учителя, которым будут оплачены проезд и проживание во время конференции. Материалы конференций будут издаваться в виде сборников или журналов.

Кроме того, будут поддержаны летние школы учителей по более узкой тематике.

Подпрограмма «Поддержка издания образовательной и научной литературы»

Основная цель - поддержка авторов, работающих над рукописями научной и образовательной литературы, предназначенной для расширения кругозора учащихся и студентов в области точных наук, учебников для школ и вузов, специализированной литературы для учителей и преподавателей, научных монографий и обзоров.

В связи с переводом школьного образования Республики Беларусь на многоуровневую систему предпочтение будет отдаваться программам, соответствующим новой концепции школьного образования.

Поддержка будет осуществляться главным образом в виде грантов авторам.

Подпрограмма «Поддержка библиотек»

Специально выделенные фонды будут направлены в основном на обеспечение библиотек подпиской на научные профессиональные и общеобразовательные журналы, а также возможно некоторыми новыми учебниками. Список изданий будет определен по результатам опроса преподавателей и работников библиотек.

Подпрограмма «Поддержка в установлении информационных связей»

Цель данной подпрограммы - оказание помощи в создании развитой современной компьютерной сети в Республике Беларусь и установление международных информационных связей.

Кроме того, в 1995 году будут продолжены подпрограммы «Соросовские профессора», «Соросовские аспиранты», «Соросовские доценты», «Соросовские школьные олимпиады и соревнования школьников».

Контактный телефон и факс 0172-39-57-45

Почтовый адрес: 220072 Минск 72, проспект Ф.Скорины, 66, Международная Соросовская программа образования в области точных наук.

Грустный и скорбный нынче март для нашего факультета. Еще болит душа по Михаилу Александровичу Корчицу, которому в марте было бы 65... Еще не верится, что 25 марта уже год, как нет Василия Михайловича Никитевича...

И снова сиротство - ушел Семен Александрович. Эта потеря особенно остра, ибо ушел последний из могикиан. Последний представитель классической высшей школы, старой, добротной, университетской школы, с ее фундаментальностью, академизмом, логикой, с уважением к чужому мнению, с корректностью дискуссии, с умением подняться над житейским, с пониманием и терпением к чужим проблемам.

Было кому держать планку университетской высоты. Успели ли мы подхватить эту планку? Если успели, сумеем ли держать ее на должной высоте? И если сумеем, то как долго?..

Все зависит от нашей памяти об ушедших.

М. КОНОЮШКЕВИЧ, зав. кафедрой русского языка

Семен Александрович Григорьев - один из главных людей моей студенческой юности. Он приучал к точности в выражении мысли, в соблюдении размера карточки в научной картотеке - нарезал специальным острейшим ножом, в обязательности еженедельных консультаций. Он вместе с нами радовался острому слову, и его шутки мы записывали вместе с лекциями в конспекты по диалектологии. Во мне и теперь звучит такой характерный его голос с чудесной фонетикой. Немецкие, польские, белорусские звуки и даже уникальный [л], который надо произнести без голоса, одним шелестом воздуха, идущего через «обеззвученные» связки, обучался добывать из своего голосового аппарата каждый «товарищ по фамилии Следующий». Именно от него я впервые услышала:

- усунь мяне, божа, куды мне

**Семен Александрович
ГРИГОРЬЕВ
(1922 - 1995)**

трэба, а куды не трэба, я і сам улезу;

- носіцца як чорт з бубнам;
- есть два мнения: мое и...
неправильное.

Может быть, не мне одной помнится «теорема Григорьева»: широта улыбки студента пропорциональна его незнанию...

Наше отношение к Семену Александровичу было как к отцу родному. Недаром и он сам выпрашивал (не только у «паганак») все о наших детях, и теперь уже мы слышали от него, как надо жениха дочери выбирать-проверять! Какой физкультурой заниматься, если девочка растет чересчур быстро. И конечно, как плов готовить.

Принес он с собой целый мир - такой замечательный языковед, лишенный всякой занудности педагог, такой восхитительно галантный мужчина, такой хороший отец, который гордился своими детьми, своей незабвенной Антониной Яковлевной («Если бы видели, как она составляла расписание, когда в школе работала!»). Праздновали так недавно, кажется, его юбилей.

Теперь мы пишем некролог. Не верится. Противится душа. Запомню его живым. Даже смерть не исказила его лицо!

Н. СОБОЛЕВСКАЯ (Посевцова-«паганка»).

Первый день занятий. Мы толпимся у расписания: «Суч. рус. мова. Грыгор'еў». Аудитория. Звонок. Ждем. Открывается дверь и входит... Наконец в реальности начинают воплощаться образы, связанные со словом «Университет». Худой, ссутулившийся, с тростью - «настоящий профессор».

Да, первое занятие было пощипце холодного дождя на наши ничего не ожидавшие головы. Вышли из аудитории в неизвестность - что-то еще будет?

Сколько плюсовиков, баллов и полбаллов зарабатывали мы на дождях и прочих осадках. А из-за очков с дымчатыми стеклами блистит внимательный, с искренней хитрецой взгляд.

Третья пара. По фамилии Следующий у доски.

- О яма мудрости, гора сообразительности и счастье будущего мужа!

И глаза задорные и теплые. Ну как тут не провалиться с третьего этажа на первый за допущенный ляпсус!

Мне не выпало счастье учиться у Семена Александровича - мы познакомились уже тогда, когда после аспирантуры БГУ я начала работать в Гродненском университете. И все же общение с ним как с коллегой - нечастое, отрывочное - оставило глубокий след. Ибо это было соприкосновение с Личностью, Личностью гениальной.

Поначалу, признаться, я никак не могла привыкнуть к нему, к его заковыристым вопросам, на которые, казалось, ему даже не нужны были ответы. Меня, стремившуюся к гармонии, к «упорядочиванию» всего и вся, эти будоражившие вопросы раздражали на первых порах. «Зачем задавать вопросы и оставлять их без ответа?» - думала я тогда, наивно полагая, что цель учителя - учить.

Лишь потом я поняла, что С.А. Григорьев относится к совершенно особому, к сожалению, редко встречающемуся в жизни типу людей, удел и назначение которых на Земле -

Вот и экзамен. Консультация. Вопросы, ответы.

- А теперь по поводу оценок «автоматом».

И Семен Александрович увлекает коробочку. Конфеты! Шоколадные. В синей фольге. Цвет и вкус «пятерки». Эти конфеты помнит не одно поколение студентов. Да и преподаватели вспоминают.

Почти два года общения с Семеном Александровичем подарили нам Учителя. И не только в смысле преподавателя русского языка. Нет, не только. Мы слушали и смотрели, - он научил нас слышать и видеть. На всю жизнь. Если когда-нибудь кому-то из нынешних студентов, в будущем учительниц ребенок скажет спасибо за уважение и внимание, в этом будет заслуга и Семена Александровича Григорьева.

Светлая память.

**Е. РАЗОВА,
студентка III курса
факультета иностранных
языков.**

быть вечными искателями истины, вечными революционерами, которые не дают человеческой мысли успокоиться, застыть в самодовольном полужизнестве. Потому и был он идеальным Учителем, кумиром, которого боготворила молодость, взыскующая истины.

Он никогда не стремился к постам, наградам, званиям - ко всему тому, чем так гордится самолюбивая посредственность: все это было для него второстепенным, неинтересным, попросту ненужным. Он жил в Царстве Духа, стремясь достичь горных высот Истины. Мне кажется, он ее обрел:

Господи, Душа сбывлась,
Замысел Твой самый тайный...

**Т.АВТУХОВИЧ, доцент
кафедры русской и
зарубежной литературы.**

**Редактор
Н. КРАСНИЦКАЯ.
Комп'ютарная вёрстка
А. СЯМЁНАУ.**

Аўтары надрукаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць прыведзеных фактаў, цытатаў, эканамічных даных, асабістых імёнаў, геаграфічных назваў і іншай інфармацыі, а таксама за тое, каб у матэрыялах не ўтрымлівалася даных, якія не падлягаюць адкрытай публікацыі. Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы ў парадку абмеркавання, не паздзяляючы пункту гледжання аўтара. Матэрыялы друкуюцца на мове арыгінала.

Наш адрас:

230023, г. Гродна, вул. Ажэшкі, 22, пакой 404. Тэл. 44-72-97

Газета выходзіць адзін раз у месяц. Аб'ём - 1 друк. арк.
Здаў набор 29.03.95г.

Заказ **4193**

Наклад 1000
асобнікаў.

Газета набрана і звёрстана на камп'ютарнай тэхніцы выдавецкага аддзела ўніверсітэта, аддрукавана ў Гродзенскай абласной узабуйнёнай друкарні, Гродна, вул. Паліграфістаў, 2.

Рэгістрацыйнае пасведчанне 421.

Заснавальнікі: Вучоны Савет ўніверсітэта, прафкам супрацоўнікаў, прафкам студэнтаў.